

Prof. Dr. Dr.h.c.Turhan Baytop (1920-2002)

Ö. Turhan Baytop 20 Haziran 1920'de İstanbul'da doğmuş, Erzurum lisesinden mezun olmuş, 1941 yılında İstanbul Tıp Fakültesi Eczacı Mektebi'ne girmiş ve 1945 yılında mezun olmuştur.

Ağustos 1948 tarihinde Eczacılık Okulu Farmakognozi asistanlığına tayin edilmiş ve Ord. Prof. Dr. A. Heilborn'un yönetiminde başladığı " *Ephedra campylopoda* C.A. Mey.in Morfolojik, Anatomik ve Kimyasal Karakterleri" isimli tezi ile 1 Haziran 1949 tarihinde Eczacılık doktoru (Dr.Pharm.) unvanını almıştır.

1950 yılında bir yıl süre ile Paris Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Kürsüsü'nde çalışmıştır. Kasım 1952 tarihinde " Anadolu Meyan Kökü ve Meyan Balı Üzerinde Farmakognozok Araştırmalar" tezi ile üniversite doçenti unvanını almış ve Şubat 1953 tarihinde de doçent olarak atanmıştır.

1963'de " *Ammi visnaga* Lam.(Dişotu) Bitkisinin Meyvaları Üzerinde Araştırmalar" isimli takdim tezi ile üniversite profesörlüğüne yükseltilmiş ve 11 Nisan 1963 tarihinde İstanbul Tıp Fakültesi, Eczacılık Okulu Farmakognozi profesörlüğüne atanmıştır.

1 Ağustos 1969 tarihinde Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Kürsüsü başkanlığına seçilmiştir.

17 Ekim 1963 tarihinde, İstanbul Eczacılık Fakültesi dekanlığına seçilmiş ve değişik tarihlerde bu görevi 5 dönem yapmıştır. 1 Temmuz 1987 tarihinde yaş haddi nedeniyle emekliye ayrılmıştır.

Prof.Dr.Turhan Baytop bilhassa Türkiye'nin tıbbi bitkileri ve Türkiye florası üzerinde çalışmıştır. Bu çalışmaları için bilgi ve bitki örnekleri toplamak amacı ile, 1949-1999 yılları arasında. Anadolu dağlarında 170 kadar araştırma gezisi yapmış ve 10 000'in üzerinde bitki örneği toplamıştır. Bu örnekler halen İstanbul Eczacılık Fakültesi Herbaryumu'nda (ISTE) muhafaza edilmektedir. Anadolu dağlarından toplanan bu örneklerden 29 tanesi bilim için yenidir. Farmakognozi ile Türkiye'nin tıbbi bitkileri ve florası hakkında 100 kadar araştırması vardır. Ayrıca çok etkin ve kapsamlı bir şekilde "Türk Eczacılık Tarihi" konusunda da verimli ve değerli çalışmalar yapmış, 1960 yılından itibaren bu alanda da 60 araştırma makalesi ve kitap yayınlamış ve Türk Eczacılık Müzesini (İstanbul Eczacılık Fakültesi) kurmuştur.

Prof.Dr.Turhan Baytop 25 Haziran 2002 günü vefat etmiş ve Naaşı Zincirlikuyu Mezarlığına defnedilmiştir.

Ödülleri:

Türkiye Tıbbi Bitkileri, Türkiye Florası ve Türk Eczacılık Tarihi konularında ulusal ve uluslararası düzeylerde yaptığı çalışmalar nedeni ile aldığı ödüller aşağıda verilmiştir.

OPTIMA (Organization for the Phyto-Taxonomic Investigation of the Mediterranean Area, Berlin) 1986. Gümüş Madalya

TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu-Ankara)-1988. Bilim Ödülü, Altın Plaket

ECO (Economic Cooperation Organization. Tahran)-1992, Altın Madalya

Fahri Doktora (Anadolu Üniversitesi, Eskişehir)-1998, Diploma

Türk Eczacılık Tarihi Altın Rozeti İstanbul-2002

Kitapları:

1. Türkiye'nin Tıbbi ve Zehirli Bitkileri, İ. Ü. Yay. No.1039, Tıp Fak. Yay. No.59, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1963, 499 sayfa.
2. Farmakognoziye Giriş, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1966, 306 sayfa.
3. Farmakognozi Ders Kitabı, Cilt I, İ.Ü. Yay. İstanbul 1970; 4. baskı: İ.Ü. Yay. No.3399, Ecz. Fak. Yay. No.51, TAŞ Matbaası, İstanbul 1986, 240 sayfa.
4. Farmakognozi Ders Kitabı, Cilt II, İ.Ü. Yay. İstanbul 1971; 3.baskı: İ.Ü. Yay. No.3156, Ecz. Fak. Yay. No.35, Dilek Matbaası, İstanbul 1983, 367 sayfa.
5. Türkiye'nin *Papaver* Türleri Üzerinde Araştırmalar (Editör), İ. Ü. Yay. No.3065, Ecz. Fak. Yay. No.34, Baha Matbaası, İstanbul 1982, 32 sayfa.
6. İstanbul Eczacılık Fakültesi Eczacılık Tarihi Müzesi, TAŞ Matbaası, İstanbul 1984, 12 sayfa.
7. Türkiye'de Bitkiler ile Tedavi, Geçmişte ve Bugün, 1.baskı: İ. Ü. Yay. No.3255, Ecz. Fak. Yay. No.40, Sanal Matbaacılık, İstanbul 1984, 520 sayfa; 2.baskı: Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul 1999, 480 sayfa.
8. The Bulbous Plant of Turkey (B.Mathew ile birlikte) B.T.Batsford Ltd.London, Alpine Garden Society, Londra 1984, 132 sayfa.
9. Türk Eczacılık Tarihi, 1.baskı: İ. Ü. Yay. No.3358, Ecz. Fak. Yay. No.47, Sanal Matbaacılık, İstanbul 1985, 472 sayfa; 2.baskı: (Hazırlayan:A.Mat)İ. Ü.Yay.No.3358, Ecz. Fak. Yay. No.78, Çantay Kitabevi, İstanbul 2001, 410 sayfa.
10. Türkiye'de Zehirli Bitkiler, Bitki Zehirlenmeleri ve Tedavi Yöntemleri, (A.Baytop, A.Mat, S.Sun ile birlikte), İ. Ü. Yay. No.3560, Ecz. Fak.Yay.No.54, Gençlik Basımevi, İstanbul 1989, 290 sayfa.
11. İstanbul Lalesi, Kültür Bakanlığı/1415, Kültür Eserleri/180, 1.baskı: Ankara 1992, 2.baskı: Ankara 1998; Japonca ve İngilizce çevirisi, Tokyo 1996, 66 sayfa.
12. Eczacılık Deontolojisi, Enderun Kitabevi, İstanbul 1992, 16 sayfa.
13. Türkiye'de Farmakognozi Araştırmalarının Eriştiği Düzey (G.Sarıyar ve A.Mat ile birlikte), Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir 1993, 231 sayfa.
14. Türkçe Bitki Adları Sözlüğü, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yay.No.578, 1.baskı: Ankara 1994, 508 sayfa, 2.baskı: Ankara 1997, 512 sayfa.
15. Eczâhâne'den Eczane'ye, Türkiye'de Eczaneler ve Eczacılar 1800-1923, Bayer Türk Sağlık Ürünleri Bölümü Yay. İstanbul 1995, 144 sayfa.
16. Laboratuvar'dan Fabrika'ya Türkiye'de İlaç Sanayii, 1833-1954, Bayer Türk Sağlık Ürünleri Bölümü Yay. İstanbul 1997, 233 sayfa.
17. Eczacılığın Babası Galenos 130-200, Wyeth Kültür Dizisi: 3.1, İstanbul 1997, 31 sayfa.
18. İstanbul Tıbbiye Mektepleri Tarafından Verilen Tasdikname, Mezuniyet Tezkiresi ve İcazetnameler (1852-1909), İstanbul, 1998, 23 sayfa.

19. Osmanlı Döneminde Erzurum'da Eczacılık, Atatürk Ü. Kazım Karabekir Eğitim Fak. Ofset Tesisleri, Erzurum 1999, 14 sayfa.
20. Üç Kuşak... Tek Hedef: Tıbbi Hizmet, 80 Yıllık Bir Başarı Öyküsü, Abdi İbrahim İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş., Sinangin Matbaası, İstanbul 2000, 75 sayfa.
21. Türk Eczacılık Tarihi Araştırmaları, Abdi İbrahim İlaç Sanayi ve Ticaret A.Ş., On Reklam, İstanbul 2000, 321 sayfa.
22. Anadolu Dağlarında 50 Yıl, "Bir Bitki Avcısının Gözlemleri", Nobel Tıp Kitabevi, 1. baskı: İstanbul 2000, 1888 sayfa, İlaveli 2. baskı: İstanbul 2001, 222 sayfa.
23. Türkiye'de Eski Bahçe Gülleri, Kültür Bakanlığı Yay. No.2593, Yayınlar Daire Başkanlığı Sanat Eserleri Dizisi No.319, Ankara 2001, 149 sayfa.
24. İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi 1962-2002, (A. Mat, N. Akev, E. İlhan ve Y. Özsoy-Erginer ile birlikte), Novartis İlaç Sektörü, Form Reklam, İstanbul 2002, 253 sayfa.
25. İstanbul Florası Araştırmaları, Eren Yayıncılık, İstanbul 2002, 127 sayfa.
26. Merkezi Türkiye Koleji Tıp Bölümü ve Antep Amerikan Hastanesi, Sağlık ve Eğitim Vakfı (SEV) Matbaacılık ve Yayıncılık Eğitim Ticaret A.Ş. İstanbul 2003, Renkli resimli, 96 sayfa.

Professor Turhan Baytop

Professor Turhan Baytop who collected more than 10000 plant specimens in Anatolian mountains was born on June 20th, 1920 in Istanbul.

He graduated from School of Pharmacy of Istanbul University in 1945 and began his academic career in the Department of Pharmacognosy in School of Pharmacy of Istanbul University. He gained his doctorate degree by a chemical investigation of *Ephedra* in 1949. He became professor in 1963. He served five terms as the Dean of the Faculty of Pharmacy and retired in 1987.

He published 26 books, ranging in subject from the medicinal and poisonous plants of Turkey to introductory and tutorial works on pharmacognosy and the history of pharmacy in Turkey.

He received many awards including, a silver medal from OPTIMA (Organization for the Phyto-Taxonomic Investigation of the Mediterranean Area,) in 1986; a gold medal from TUBITAK (Scientific and Technical Research Council of Turkey) in 1988 and a gold medal from ECO (Economic Cooperation Organization, Teheran) in 1982.

He was a well known scientist and plant enthusiast for the many discoveries he made during his extensive travels, which amounted to more than 170 individual plant hunting trips over a period of 50 years.

Professor Turhan Baytop passed away on June 25th, 2002 in Istanbul.